

Daňová soustava, daně

Ing. Šárka Vaďurová
Člen Komory daňových poradců ČR
Jednatel: SARY OFFICE s.r.o.
Mail: office@ucetnictvi-spolehlive.cz

Základní pojmy

- **Daň je povinná (obligatorní), nenávratná, neekvivalentní, neúčelová a zpravidla se opakující platba do veřejného rozpočtu.**
- **Daň patří mezi daňové příjmy státního rozpočtu stejně jako clo**
- **U každé daně je stanoveno:**
 - **Subjekt daně – poplatník, pláče**
 - **Objekt daně – předmět**
 - **Daňová sazba, způsob výpočtu daně**
 - **Slevy na dani, případně osvobození od daně**
 - **Nezdanitelné minimum ze základu daně**
 - **Způsob placení, splatnost daně**
 - **Místo výběru daně**

- **Daně se vyměřují:**

- Na základě daňového přiznání od poplatníka, nebo hlášení od plátce daně
- Srážkou u zdroje příjmu
- Na základě daňového výměru

- **Daně se platí jednorázově, zálohami nebo splátkami již vyměřené daně.**

Klasifikace daní

- **Třídění podle daňového přenosu:**
 - » **Daně přímé**
 - » **Daně důchodové**
 - Z příjmu fyzických osob
 - Z příjmu právnických osob
 - **Daně majetkové**
 - Daň z nemovitostí
 - Daň silniční
 - Daň dědická
 - Daň darovací
 - Daň z převodu nemovitostí

» **Daně nepřímé**

- » **Daně universální (všeobecné)**
- » **Daň z přidané hodnoty**

» **Daně selektivní**

- » **Spotřební daně (z minerálních olejů, vína, piva a z tabákových výrobků)**
- » **Daně k ochraně životního prostředí (v ČR zatím není zavedena)**

- **Nedaňové příjmy veřejných rozpočtů**
 - Příjmy z veřejného podnikání
 - Příjmy z podnikání s majetkem
 - Poplatky za úkony

DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Osobní daňová příslušnost

Určuje rozsah daňové povinnosti poplatníků v ČR:

- **Neomezená (rezident) zdanění celosvětových příjmů**
 - **Pobyt delší 183 dnů v kalendářním roce**
 - **Bydliště (§ 2 ods. 4 ZDP, pokud D-6)**
 - **Kritéria dle daňových smluv (SZDZ - čl. 4 rezident)**
- **Omezená (nerezident) – zdanění pouze příjmů ze zdrojů v ČR**

Předmět daně:

- Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§6 ZDP)
- Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (§7 ZDP)
- Příjmy z kapitálového majetku (§8 ZDP)
- Příjmy z pronájmu (§9 ZDP)
- Ostatní příjmy (§10 ZDP)
- Příjmy:
 - Peněžní
 - Nepeněžní

Předmětem daně nejsou

§ 3 odst.: 4 :

- **Příjmy získané zděděním nebo darováním**
- **Úvěry a půjčky**
- **Příjem AU-PAIR**
- **Příjmy získané převodem majetku mezi osobami blízkými v souvislosti s předčasným ukončením provozováním zemědělské činnosti**
- **Částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků**

Osvobozené příjmy - §4,6,10

- **Příjmy z prodeje majetku**
 - **Nemovitosti**
 - Byt a rodinné domy
 - Ostatní nemovitosti
 - **Movité věci**
 - Motorová vozidla, letadla, lodě
 - Ostatní
 - **Finanční majetek**
 - Členská práva, podíly, cenné papíry (§4/1/r ZDP)
 - Cenné papíry (§4/1/w ZDP)

Osvobozené příjmy

- **Přijatá náhrada škody, náhrada majetkové újmy, plnění z pojištění majetku a plnění z pojištění odpovědnosti za škody (ex. Výjimky)**
- **Příjmy z provozu malých vodních elektráren do výkonu 1MW, větrných elektráren, tepelných čerpadel, solárních zařízení...**
- **Ceny z veřejné soutěže, z reklamní soutěže nebo z reklamního slosování (ex. Výjimky)**
- **Příjem získaný ve formě dávek a služeb z nemocenského pojištění, důchodového pojištění**
- **Dávky sociální péče, dávky pomocí v hmotné nouzi, sociální služby, dávky státní sociální podpory...**
- **Stipendia ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje, z prostředků vysoké školy nebo veřejné výzkumné instituce..**

Závislá činnost

Příjmy ze závislé činnosti jsou:

- **Příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce**
- **Příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společnosti s ručením omezeným a komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce a příjmy za práci likvidátorů**
- **Odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů PO**
- **Příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo funkci, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nevykonává**

Funkční požitky

Funkčními požitky jsou:

- **Funkční platy členů vlády, poslanců a senátorů Parlamentu ČR a platy vedoucích ústředních úřadů státní správy,**
- **Odměny za výkon funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích.**

Funkčními požitky nejsou příjmy za činnost vykonávanou podle zvláštních předpisů, a to příjmy:

- **Znalců**
- **Tlumočnicků**
- **Zprostředkovatelů kolektivních sporů**
- **Rozhodců**

Zdanění zaměstnanců

Základem daně jsou příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky:

- Zvýšené o částku odpovídající povinnému
 - Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a
 - Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění

Které je z těchto příjmů podle zvláštních právních předpisů povinen platit zaměstnavatel

- Vyplacené nebo obdržené poplatníkem nejdéle do 31 dnů po skončení zdaňovacího období, za které byly dosaženy
- Příjmy vyplacené nebo obdržené po 31 dni po skončení zdaňovacího období jsou příjmem zdaňovacího období, ve kterém byly vyplaceny nebo obdrženy

Závislá činnost – předmět daně

Předmětem daně nejsou:

- **Náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem závislé činnosti do výše stanovené zvláštním předpisem**
- **Hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů poskytovaných v rozsahu stanoveném zvláštním předpisem, včetně nákladů na jejich udržování**
- **Částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele, aby je jeho jménem vydal, nebo částky, kterými zaměstnavatel hradí zaměstnanci prokázané výdaje, které za zaměstnavatele vynaložil ze svého tak, jako by je vynaložil přímo zaměstnavatel,**
- **Náhrady za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnanci podle zákoníku práce**

Příjmy z podnikání

- **Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství**
- **Příjmy ze živností**
- **Příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů**
- **Podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku**

Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti jsou:

- Příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví a autorských práv
- Příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů
- Příjmy znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporu, zprostředkovatele kolektivních a hromadních smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnost podle zvláštních předpisů
- Příjmy z činnosti insolventního správce

Uplatnění výdajů

- **Skutečné na dosažení a udržení příjmů (§24 ZDP)**
 - **Vedení daňové evidence (§7b ZDP)**
 - **Vedení účetnictví (ZoÚ)**
- **Paušální - v závislosti na druhu příjmů**

Stanovení výdajů procentem z příjmů:

- 80 % z příjmů ze zemědělské živnosti
- 60 % z příjmů ze živností s výjimkou zemědělské živnosti
- 40 % z příjmů z podnikání podle zvláštních předpisů, nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 800.000 Kč
- 30 % z příjmů z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku, nejvýše však do částky 600.000 Kč

Daňová evidence

Obsahuje údaje o:

- Příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně
- Majetku a závazcích

- Výdaje - daňová evidence
- Obecné pravidlo – výdaj lze uplatnit jen v případě jeho zaplacení (úhrady)

Příjmy z kapitálového majetku

- Podíly na zisku
- Podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání
- Úroky a výhry

Příjmy z pronájmu:

- **Příjmy z pronájmu majetku, který není obchodním majetkem:**
 - Příjmy z pronájmu nemovitostí (jejich částí) nebo bytů (jejich částí)
 - Příjmy z pronájmu movitých věcí
 - Příjmy z pronájmu podniku nebo jeho částí
- **Nepatří:**
 - Příležitostný pronájem movité věci (§ 10/1/a ZDP)
- **Uplatnění výdajů:**
 - Skutečné
 - Evidence příjmů a výdajů
 - Účetnictví – přestože o majetku účtuje, nejedná se o obchodní majetek ve smyslu
 - Paušální - jediná sazba ve výši 30%

Ostatní příjmy

Osvobození:

- Příjmy z příležitostných činností nebo z pronájmu movité věci do částky 20.000,-- ročně (paušální příjem z chovu včel – 500Kč/včelstvo – do 40 včelstev)
- Výhry z loterií, sázek a podobných her provozovaných na základě povolení vydaného podle zvláštních předpisů

Základ daně:

- Příjem snížený o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení (některé výdaje nemusí být skutečně zaplacený)
- Jsou-li výdaje spojené s jednotlivým druhem příjmu vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží
- U příjmu ze zemědělské výroby lze uplatnit paušální výdaj
- Příjem jen ve výši zaplacených splátek nebo záloh

Základ daně

- **Součet dílčích základů daně podle §6-10 ZDP**
- **Přesáhnou-li výdaje příjmy uvedené v §7 až 9 ZDP, je rozdíl ztrátou. O daňovou ztrátu se sníží úhrn DZD zjištěných podle §7 – 10 ZDP. Daňovou ztrátu, kterou nelze uplatnit při zdanění příjmů ve zdaňovacím období, ve kterém vznikla, lze odečíst od úhrnu DZD podle §7 až 10 ZDP v následujících zdaňovacích obdobích**

Základ daně – daňoví nerezidenti

- Příjmy zdaňované srážkovou daní
- Lze zahrnout do obecného základu daně (možnost nikoli povinnost)
 - Pouze u daňových rezidentů členského státu EU nebo dalších států, které tvoří EHP
 - Jedná se o zdanitelné příjmy, které jsou u daňových rezidentů zahrnovány do obecného základu daně
 - Výhodné
 - Lze k danému příjmu uplatnit výdaje
 - Lze uplatnit slevu na dani (na poplatníka)
 - Pro plátce se nic nemění – nadále trvá povinnost srazit daň
 - Sražená daň se v případě podání daňového přiznání uplatní jako zaplacené záloha

Paušální výdaj na dopravu

- Alternativní způsob uplatnění výdajů (§ 24 ods. 2 písm. zt), §25 ods. 1 písm. zp) a §28 ods. 6, KV 281/16.09.09)
- Výše paušálního výdaje
 - Vozidlo je používáno výlučně k podnikání – 5000 Kč/měsíčně
 - Vozidlo je užíváno i pro soukromé účely – 4000 Kč/měsíčně (krácení o 20%)
- Paušální výdaj nezávislý na skutečné výši vynaložených výdajů (prokazuje se pouze splnění podmínek pro uplatnění, nikoli jeho výše)
- Uplatnění paušálního výdaje zaniká povinnost evidence jízd a průkaznosti výdajů pouze pro účely dani z příjmů – nárok na odpočet DPH stále podmíněn daňovými doklady a evidencí
- Lez použít max. pro 3 silniční motorová vozidla

Paušální výdaj na dopravu

- Vozidlo vlastní
 - Zahrnuto v obchodním majetku
 - Nezahrnuto v obchodním majetku
- Vozidlo najaté
 - Nájem operativní
 - Finanční leasing
- Paušál nelze využít u vozidla vypůjčeného, ve vlastnictví druhého manžela, zaměstnance využívaného k pracovním cestám
- Vozidlo nelze přenechat ani po část příslušného kalendářního měsíce k užívání jiné osobě (pronájem, půjčka, spolupracující osoba, jiný člen sdružení, zaměstnanci pro soukromé účely) – řízení vozidla zaměstnancem ve prospěch zaměstnavatele není považováno za přenechání vozidla
- Paušál zahrnuje
 - PHM
 - Parkovné
- Ostatní výdaje – odpisy, nájemné, opravy, údržba, pneu, a další v prokázané výši stejně jako základní náhradu u vozidel nevložených do obchodního majetku (nutno vést evidenci ujetých km při pracovních cestách)
- Krácený paušální výdaj – bez ohledu na skutečné využití pro soukromou potřebu krácení o 20% nejen paušálu, ale i všech ostatních výdajů na vozidlo
- Fikce – pro soukromou potřebu využíváno jen jedno vozidlo, ostatní (max. 2) využívány plně pro podnikání

Nezdanitelné částky – dary

- **Min. hodnota darů – 2% ze základu daně (součet DZD podle §6-10 ZDP) anebo 1000Kč, max 10% základu daně**
- **Jako dar na zdravotnické účely se hodnota jednoho odběru krve (v jednom dni) bezpříspěvkového dárce oceňuje částkou 2000 Kč.**

Nezdanitelné částky 15

- **Úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru – financování bytových potřeb**
- **Příspěvek zaplacený na penzijní pojištění se státním příspěvkem (snížený o 12000 Kč) max. částka, kterou lze odečíst, je 12000Kč**
- **Soukromé životní pojištění**
 - **Výplata pojistného je sjednána až po 60 měsících od uzavření smlouvy**
 - **Současně nejdříve v kalendářním roce, v jehož průběhu dosáhne poplatník věku 60 let,**
 - **Max. částka je 12.000Kč**

Odčitatelná položka

- **Ztráta z předešlých let (§34/1 ZDP)**
 - Nelze uplatnit vůči závislé činnosti
- **Výzkum a vývoj (§34/4,6,7 a8 ZDP)**
 - Lze uplatnit i v dodatečném daňovém přiznání
 - Podmínka – poplatník požádal o závazné posouzení správce daně (§34a ZDP) a závazné posouzení od správce daně obdržel až po termínu podání daňového přiznání

Slevy na dani

- 24 840 Kč na poplatníka
- 24 840 Kč na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti – vlastní příjem do 68.000 Kč, držitel mimořádných výhod III. Stupně ZTP/P 49 680 Kč
- 2 520 Kč – invalidní důchod pro invaliditu 1. Stupně nebo 2. Stupně
- 5 040 Kč – invalidní důchod pro invaliditu 3. Stupně
- 16 140 Kč – držitel průkazu ZTP/P
- 4 020 Kč – soustavná příprava na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem – do 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let

Daňové zvýhodnění

- Na vyživované dítě – dítě vlastní, osvojené, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, dítě druhého z manželů a vnuk (vnučka), pokud jeho (její) rodiče nemají příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit, pokud je:
 - Nezletilým dítětem,
 - Zletilým dítětem až do dovršení věku 26 let, jestliže nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a
 - Soustavně se připravuje na budoucí povolání, příprava na budoucí povolání se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře
 - Nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz nebo
 - Z důvodů dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost
 - Dítě žije s poplatníkem v domácnosti
 - Ve výši 13 404 Kč ročně
 - Forma
 - Sleva na dani
 - Daňový bonus
 - Min. 100 Kč
 - Max. 60 300 Kč ročně
 - Podmínka – příjem podle §6,7,8,9 ZDP alespoň ve výši 6 x minimální mzdy (u poplatníka s příjmy pouze podle §9 ZDP nesmí výdaje převýšit příjmy
 - Dítě držitel průkazu ZTP/P - dvojnásobek, max. výše daňového bonusu zůstává zachován

Zálohy na daň

Zálohy:

- Neplatí ti, jejichž poslední známá daňová povinnost nepřesáhla 30 000Kč
- Pokud přesáhla 30 000Kč, avšak nepřesáhla 150 000Kč, platí se zálohy na daň ve výši 40% z poslední známé daňové povinnosti
- Pokud přesáhla 150 000Kč, platí zálohy na daň ve výši $\frac{1}{4}$ poslední známé daňové povinnosti
- Výši záloh dále ovlivňuje
- Ostatní příjem podle §10 ZDP – příjmy a výdaje se vyloučí ze základu daně pro účely výpočtu zálohy na daň
- Dílčí základ daně ze závislé činnosti
 - Zálohy se neplatí, pokud je tento dílčí základ daně roven nebo činí více než 50% z celkového základu daně
 - Zálohy se platí v plné výši, činí-li dílčí základ daně ze závislé činnosti méně než 15 % základu daně
 - Zálohy se platí v poloviční výši, je – li podíl DZD na ZD v intervalu 15 – 50%

- **DAŇ Z PŘÍJMŮ
PRÁVNICKÝCH OS
OB**

- **Základ daně: zisk/ztráta – informace z účetnictví: 6xx-5xx - 23 ZDP**
- **Úpravy podle 23 ZDP – položky zvyšující ZD a položky snižující ZD**

Položky zvyšující ZD 23 ods. 3 a)

- **Částky neoprávněně zkracující příjmy**
- **Částky, které nelze podle tohoto zákona zahrnout do výdajů (nákladů)**
- **Částky sp a zp placené zaměstnavatele nezaplacené do 31.1.**
- **Přijaté úhrady smluvních pokut, úroků, poplatků, penále pokud byly v minulém období položkou snižující ZD**
- **Částku neuhrazeného závazku zachyceného v účetnictví od jejíž splatnosti uplynulo 36 měsíců**

Položky snižující ZD 23 ods. 3 b)

- **Částky sp a zp, o které byl zvýšen výsledek hospodaření v minulých letech**
- **Částky dalších výdajů (nákladů), které lze uplatnit jako výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmů**

Daňové náklady 24

- Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění
- Odpisy
- Sp a zp placené zaměstnavatelem
- Daň z převodu z nemovitostí – zaplacené
- Výdaje na pracovní cestu
- Paušální výdaj na dopravu
- Motivační příspěvek studentovi 2000/5000 Kč měsíčně

Nedaňové náklady 25

- **Reprezentace**
- **Nezaplacené sp a zp**
- **Výdaje na osobní spotřebu poplatníka**

Odpisy 26 – 32a

- **Rovnoměrné**
 - $\text{Odpis} = \text{vstupní cena} \cdot \text{roční odpisová sazba v daném roce} / 100$
- **Zrychlené**
 - $\text{Odpis} = \text{vc} / t$
 - $\text{Odpis} = (2 \cdot \text{zůstatková cena}) / (t + 1 - x)$
- **Mimořádné**

Položky odčitatelné od základu daně 34

- Daňová ztráta

Slevy na dani 35

- **Snížení daně částku 18.000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním pojištěním**

Prostor pro dotazy ?????

Děkuji za pozornost